

Zanesljivost vremenske napovedi

Miha Pavšek

Takole je videti z Vremščice polovična verjetnost za sonce nad Nanosom, v ozadju. Za veter ne potrebujemo posebne napovedi, le drevo si je treba pošteno ogledati in prepoznati vetrovne oziroma zaradi pogoste burje usmerjene veje. FOTO: MIHA PAVŠEK

Znajdaljšimi dnevi so prišli na vrsto tudi bolj smeli gorniški podvigi v skladu z olimpijskim hitreje, višje, močnejše. Če smo vse leto in redno pohodniško ali drugače športno dejavni, ne bo večjih težav z nekoliko napornejšimi in dlje časa trajajočimi turami. Že res, da je junija svetlo kakor noben drug mesec v letu, saj se ob kresi dan obesi. Več kakor petnajstim uram svetlobe lahko dodamo še dobro uro povrhu, ko nam – vsaj v odprtem, negozdnem svetu – ni treba uporabljati svetilk. In pri nas je ni gore, na katero in s katere ne bi bilo moč priti v tem času po nadelanih in vsaj bolj ali manj uhojenih poteh. Izjema je kakšna resnejša, daljša in tehnično zahtevna plezarija, pa še te je vse manj. V "instant" časih so tudi naši gorniški podvigi vse bolj preračunljivi, saj nas v dolini čaka preveč vsega, da bi se tam zgoraj mudili dlje časa, ali pač? Včasih si je bilo treba za napornejše ture vzeti vsaj dva dneva, kar je bilo v času delovnih sobot še posebej težko. Danes, v visokotehnološki dobi, jih sicer nimamo več, čeprav marsikdaj delamo tudi ob nedeljah. Svetovni splet v mobilni različici nas doseže tudi na najbolj nedostopnih lokacijah in ob najbolj nepravem času.

Nismo več daleč od tega, ko se bo utrujeni planinec na pol poti usedel pred gorsko kočjo, vzel iz nahrbtnika prenosnik in malo počekiral, kako kaj vreme (na primer kje je najbližja nevihta), poraba kalorij, srčni utrip, UV-indeks, fenofaze in namočenost tal pravkar prehojenega območja, požarni indeks. In, ne nazadnje, če je v bližini po naključju še kdo, ki je priključen na svetovni splet in po možnosti še prijavljen na družabno omrežje "knjige obrazov", bolj znane

kot Facebook. Šele potem, natančneje po registraciji, se boste lahko posvetili počitku in malici. Se vam je to že skoraj zgodilo? Verjamem, da niste bili prav navdušeni, nekaj podobnega kakor takrat, ko je sredi gorske divjine v prijateljevem nahrbtniku prvikrat pozvonil mobilnik in ste se zdrznili, rekoč: "Na, zdaj nas je doseglo pa še tukaj." Tehniko narodu, hribe norcem, saj veste, katerim – tistim, ki rinejo gor, namesto da bi raje ostali spodaj.

Po spomladanski suši je na dlani, da bo letošnje poletje nadpovprečno toplo, kar potrjujejo tudi zadnje sezone napovedi večjih meteoroloških centrov, objavljene konec maja. Letos bo presahnil marsikateri potoček in izvirek, ki smo ga zadnja leta s pridom uporabljali. Ne samo zaradi pomanjkanja spomladanskih padavin, temveč tudi zaradi večinoma podpovprečne zimske in spomladanske višine snežne odeje ter skoraj v vseh letošnjih mesecih nadpovprečnih

temperatur. Na kratko, pripravite se, ker smo vstopili v dolgo in vroče poletje, kakšen dodaten liter ali dva primernih napitkov letos poleti prav gotovo ne bosta odveč! Verjetno ste komu v telefonskem pogovoru v zvezi z načrtovano turo že kdaj rekli, da se skoraj zagotovo spet slišite. Niste pa omenili, da mislite čisto zares, kajti če se pogovarjamo o prihodnosti oziroma o napovedovanju časarkoli, je vedno navzoče tudi nekaj negotovosti.

Če "kdo", je potem ozračje ali atmosfera tista, ki ima še posebej "slab spomin", saj obledi v 10–15 dneh, za katere so napovedi le še približne. To vam seveda lahko zagotovimo stoodstotno, saj so redkokdaj tudi vremenske napovedi tako zanesljive. Tudi tisti, ki napovedujejo vreme, niso nikoli popolnoma prepričani vanje. Prav zato je zanesljivost vremenskih napovedi še vedno le skoraj stoodstotna, pa čeprav vsi kazalci kažejo na to, da bo deževalo, in ob pogledu prek bližnjega gorskega grebena že celo lahko vidite (bog ne daj slišite ...), kako prihaja dež. Pomembno je, da se zavedamo, kaj pomenijo pri vremenskih napovedih verjetnostne vrednosti oziroma besede, s katerimi jih izražamo (padavine bodo pogostejše, občasno bo deževalo, padavine so možne, padavine bodo le izjemoma, bodo tu in tam, krajevne plohe in nevihte ...).

Oglejmo si primer vremenske napovedi za naš gorski svet, ki pravi, da "bo vreme delno jasno z zmerno oblačnostjo, ponekod v severozahodnih in severnih krajih pa bo občasno pretežno oblačno; tam so popoldne možne posamezne kratkotrajne plohe in posamezne nevihte".

Verjetnost teh ploh in neviht je torej 50-odstotna (dejansko verjetno še manjša!), kar pomeni naslednje: na območju, za katerega velja vremenska napoved, so na osnovi trenutnih vremenskih kazalcev in s pomočjo meteoroloških modelov oziroma simulacije bodočega vremena meteorologi prognostiki prišli do rezultata o časovni pojavnosti padavin. Na vsaki od celic na tematskem zemljevidu, ki pokriva to območje (torej severozahodno in severno Slovenijo) je torej 50 odstotkov možnosti, da bo deževalo. To pa ne pomeni, da bo dež le na polovici celic, ki pokrivajo območje, za katerega velja vremenska napoved.

Polovična verjetnost vremenske napovedi ne pomeni, da uporabljajo kovanec, s katerim se na koncu odločijo, pač glede na "cifro ali moža" ali pa kaj tretjega, če ostane kovanec v zraku ... Za vsakim od dodatnih odstotkov verjetnosti se skriva gora novih podatkov in preračunavanj ter simulacij v okviru različnih meteoroloških modelov. Najbolj pazljivi morate biti ob navedbi odstotkov verjetnosti ob simbolih, ki ponazarjajo možnosti za nastanek neviht. Tudi tu namreč 50-odstotna verjetnost pomeni sorazmerno veliko verjetnost za njihov nastanek. V takih primerih je včasih bolje pogledati prek nahrbtnika kvišku, vreči v zrak kovanec in se odločiti z njegovo pomočjo! Skoraj zanesljivo boste lahko izvedeli, zakaj, če boste še naprej brali prispevke v tej rubriki. Letošnje poletno vreme je zaenkrat res ena sama velika uganka z mnogo neznankami, ki nam jih bo, kakor vsako drugo poletje, odkrivalo kar sproti vreme samo. ☉

Marmot
FOR LIFE

UPF
50

MAJICA S KRATKIMI ROKAVI WINDRIDGE GRAPHIC

Bodite ponosni na svojo ljubezen do narave! Naša klasična športna majica - idealna za visoko intenzivne podvige vseh vrst - je zaznamovana z našim priznanim logotipom in odsevnimi logotipi, ki povečajo vidljivost v temi.

Kolekcijo Marmot najdete v trgovinah:
ANAPURNA way, Krakovski nasip 4, Ljubljana
Avantura šport, Gregorčičeva cesta 19, Ilirska Bistrica
DropIN, Trubarjeva ulica 15, Ljubljana
Suvel šport Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 5, Nova Gorica
CULT, Dolenjska c. 350, Lavrica
CULT, Tržaška cesta 77, Logatec
Pro Climb Shop, Ljubljanska cesta 1, 4260 Bled

www.annapurna.si

www.marmot.eu

Bodite z nami na TV Slovenija 1
od ponedeljka do petka med 7:00 in 10:10 uro.